

Дејан Јовановић

Извештај са такмичења

ФИВБ Светски куп за жене 2011

Петак, 4. новембар 2011.

За то да сам одређен за једног од судија ФИВБ Светског купа 2011. сазнао сам за време Светског првенства за клубове, дакле неких месец дана раније (требало је сачекати комплетну листу екипа-учесника, па тек онд одредити судије). Наравно, „прихватио сам“, исто као и осталих 15 колегиница и колега: Р. Еспицалски (Бразил), Ђ. Љу (Кина), Л. Перес Перес (Куба), К. Захорцова (Чешка), А. Варталитис (Грчка), Х.Ф. Ли (Хонгконг), Ф. Пасквали (Италија), О. Сакаида (Јапан), Ђ.Х. Канг (Ј. Кореја), П. Дудек (Пољска), Л.В. Настасе (Румунија), А. Зенович (Русија), Ј. Мокри (Словачка), Ж. Ђиракакул (или тако нешто... Тајланд) и Р. Стал (САД).. Дакле, пет жена од укупно 16 судија (прича се да ће на Олимпијади 2012. бити осам жена-судија).

Спесијалну судијску комисију за ово такмичење чине Гавриел Краус (Израел, председник Судијске комисије ФИВБ), Томас Блу (САД, про-секретар Судијске комисије ФИВБ), Сергеј Титов (Русија, члан Судијске комисије ФИВБ) и Ласло Херпаи (Мађарска, члан Комисије за правила игре ФИВБ). Да не заборавим да је директор целог такмичења Александар Боричић.

Такмичење је почело данас, 4. новембра, а све судије су допутовале најпре у Токио па у Хирошиму 31.10. Моје путовање, од куће до хотела у Хирошими, трајало је укупно 25 сати (рачунајући и чекања на аеродромима, у Паризу од сат и по и у Токију нова два и по сата). Рачунам да сам одлично прошао, јер је колегиница из Кубе закачила три календарска дана, а видим из новина да су наше играчице путовале 30 сати...

У Хирошими је сутрадан одржан уобичајени (трочасовни) састанак свих чланова Специјалне судијске комисије и међународних судија, заједно са записничарима, линијским судијама, спикерима и ТВ-координаторима из Хирошима. Осим две ТВ-фаце, сви присутни мушкарци су имали одела са краватом, а жене црне сакое.

Са овог састанка издвајам следеће. Почело је са инструкцијама линијским судијама, од којих су неке поменуте и у ФИВБ Инструкцијама за суђење (али их наводим пошто

видим да ни неке међународне судије, наравно из других земаља..., не читају ово „судијско оружје“) :

- ЛС између надигравања треба да су опуштени.
- Код процене да ли је лопта унутра или аут, процењује се прва додирна тачка лопте и подлоге (без обзира на деформацију лопте из познатог снимка, имамо гаи на сајту УОСС, које људско око не може да региструје).
- **Знак за блок-аут треба да покажу сви који су га видели, а пре свих ЛС који је најближи ПУТАЊИ ЛОПТЕ** (ово је значајна новина у односу на досадашњу праксу)
- Додир лопте са антеном и спољњим предметом или особом: ЛС показују кажипрстом, али **сада се заставицом маше само два пута (једном лево и једном десно или обрнуто)**, а не као до сада три пута (**предлажем да наше ЛС, ако желе да прихвате ову за мене нову инструкцију, пре сваке утакмице направе договор између себе да ли ће показивати два или три пута**). После састанка сам на ову тему причао са Л. Херпаијем, који ми је рекао да је та инструкција достављена и у писаном облику ради објављивања у оквиру дијаграма са судијским знацима. Међутим, нови дијаграми до сада још нису објављени, а стари имају још неке неусклађености са текстом Правила игре.
- Одмах после показаног знака, ЛС треба да успостави контакт очима са првим судијом.
- Ако се одлука ЛС и првог судије разликују, први судија је обавезан да негирајућим знаком кажипрстом покаже да се не слаже са одлуком ЛС, али ЛС то не треба да схвати као увреду, јер је првом судији право да поништи одлуку других чланова колегијума одавно дато текстом Правила игре.
- Оптимална удаљеност ЛС од линије за коју је надлежан, када имамо четири ЛС, је два метра.
- Сервер док сервира не сме да види ЛС који је у његовој/њеној близини.
- За време тајм-аута и пауза, ЛС треба да изађу из слободне зоне и стану у најближи угао, иза рекламних паноа (код нас је мање-више устаљена таква пракса, и о томе треба да се ЛС договоре пре утакмице).

Настављено је са инструкцијама записничарима. Занимљиво је да је на свим ФИВБ такмичењима од ове године обавезна употреба и електронских записника, који су званични, и папирних. Међутим, овде је направљен изузетак, званичан записник биће папирни. Разлог: записничари не владају у довољној мери енглеским језиком (како ли се слатко и поносно смеју наше колегинице...:)

- Ако носите наочаре – нека резервне буду спремне поред вас, за недајбоже...
- Типски текстови за разлоге каснијег почетка утакмице:
 - на захтев ТВ (TV request for delay)
 - продужетак претходне утакмице (prolongation of the previous match)
 - проблеми са опремом (equipment problems)
- Проверите сервера за свако надигравање. Ако је погрешан играч сервирао, сигнализирајте грешку одмах после сервиса.
- Ако је други судија свирао најављујући тиме да је регистровао замену, записничар не треба да употреби сирену.
- Подизање једне руке више не постоји за записничаре! Сирена или звиждук другог судије су знак да је захтев за замену препознат.

- Вишеструка замена: после завршеног уписивања за сваки пар играча записничар подиже обе руке увис.
- Записничари, гледајте и слушајте првог судију: никада не притискајте сирену после звиждука за сервис првог судије.
- Разликујте опомене за мање прекршаје (који се не уписују у записник) од опомена за одуговлачење (које се уписују у записник). У основи, други судија је обавезан да приликом уписивања санкција дође до записничког стола и надгледа уписивање.

Инструкције за другог судију:

- Код замене играча: не чекајте после сирене да се било шта догоди, него одмах укрстите руке, да не бисте без потребе продужавали трајање замене.
- Будите спремни на поступак поновног одређивања Либера: ко шта ради, ко има право да игра...
- Ако лопта удари у антену са ваше стране, редослед активности је следећи: звиждук, знак за аут, показати играча који је последњи дидирнуо лопту пре него што је ударила у антену, поновити за првим судијом знак за екипу која ће следећа сервирати.
- Код третирања позиционе грешке, не гледајте разлику у милиметрима, него у метрима! Осим тога, пре него што досудите, морате да будете 100% сигурни да сте у праву, јер се и на неколико последњих великих такмичења обично дешавало да код досуђивања позиционе грешке судије нису биле у праву!
- **Задатак је другог судије даводи рачуна о томе ко је капитен у игри.**
- Кад се затражи тајм-аут, гледајте који Либеро је у пољу а који је на клупи.
- Ако тренер протестује или виче на другог судију, други судија треба то да игнорише и одмах сигнализира или крене ка првом судији, а никако да се упусти у расправу са тренером.

Од инструкција за првог судију издвајам следеће:

- Прихватимо грешке, али не и нечасно суђење.
- Не желимо да се надигравања прекидају непотребним судијским звиждуцима!
- Очекујемо контакт очима између првог и другог судије током целе утакмице.
- После сваке одлуке погледајте ЛС, дајте му/јој знак да је део тима.
- Ако нисте 100% сигурни у то што сте сами видели, не морате у првој прилици да покажете неслагање са ЛС!
- Критеријум одигравања одређујете ви сами. Какав год да је, нека буде исти током целе утакмице. Ако је већ у првом надигравању јасно ношена лопта – свирајте! Код одређивања критеријума одигравања неопходно је да увек имате на уму да није дозвољено пратити и преусмеравати лопту. Будите либералнији са критеријумом кад је играч у тежој позицији, а нарочито за време дужих надигравања.
- Не устручавајте се да досудите „мртву лопту“ ако ухватите себе да сте погрешили, нарочито у случају кад то схватите после „сувања“...
- Никада не инсистирајте на својој грешки.

- Први судија треба да показује знаком замену и тајм-аут (на неким претходним ФИВБ-такмичењима било је другачијих тумачења...).
- Ако сте убеђени да сте у пресуди направили грешку, сконцентришите се одмах на следеће надигравање.

После састанка уследила је практична клиника, на којој је, између осталог, готово узалуд вежбан протокол (објаснићу зашто), а затим смо се раздвојили: нас осморо (4+4) судија, Г. Краус и Т. Блу остали смо у Хирошими, друга половина је продужила за Нагано, где играју Српкиње.

На техничком састанку више пута је наглашена захвалност и дивљење Јапанцима за начин на који се боре против катастрофа које су их задесиле (земљотрес, цунами, инциденти у нуклеаркама...), а посебно Одбојкашкој федерацији Јапана и локалним организаторима што су смогли снаге да у таквим условима организују ове године најзначајније ФИВБ такмичење. И заиста, овде у Хирошими не можете видети последице поменутих катастрофа – бар не на први поглед. Организација је традиционално сјајна.

Уобичајену досаду на техничким састанцима нарушила је делегација Кине, која је обазриво предложила да се протокол промени утолико што би се време за загревање на мрежи продужило са првобитних шест на 10 минута. Образложење је било да је сала за загревање, поред главне, недовољно условна па су ФИВБ и организатори замољени да изађу у сусрет овом захтеву. Ради се о томе да Хирошими заправо и није била предвиђена за једног од домаћина Светског купа, ускочила је у последњи час, а већа хала у којој су се раније одржавала ФИВБ такмичења била је заузета. Директор такмичења је одмах одговорио да је у ФИВБ о томе већ разговарано и предлог је прихваћен. Неки присутни су се мало збунили, али је све веома брзо разјашњено и прецизирано: протпокол ће почети четири минута раније и – решено.

Данас је први дан, по обичају на свим утакмицама биће све судије. Прошле ноћи баш и нисам спавао, временска разлика чини своје (како ли је тек нашим играчицама, које су стигле дан после мене...?). Наше су у три сета победиле Кореју, што је јако важно имајући све околности у виду.

Идем да покушам да се одморим, за свлачионицу смо добили трокреветну собу у хотелу који је у истом комплексу са салом. Судим последњу утакмицу данашњег програма, Италија – Јапан. Ако и не успем да се одморим, неће бити први пут...

Први поздрав из Хирошиме,

Дејан Јовановић

Субота, 5. новембар

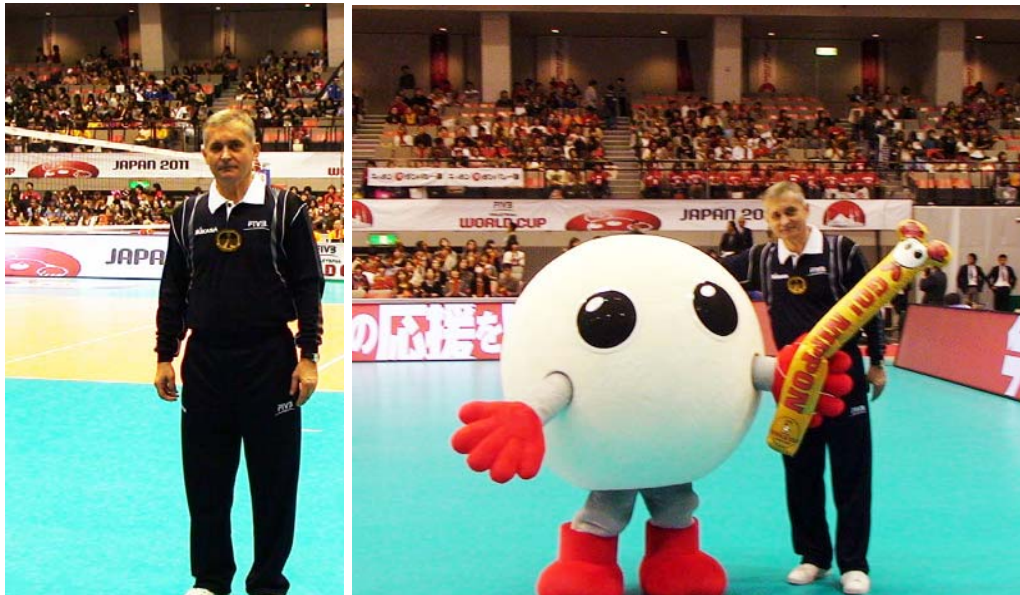
Јуче је почело такмичење, па је већини лакше, а неке и теже. Прве утакмице у Хирошими прошле су без неких посебних узбуђења, за овде присутне Србе много је важније то што се догађа у Нагану - онај велики малер Сање Малагурски и остало с тим у вези.

Први судијски састанак није трајао дуго, 30 минута. Запажања чланова судијске комисије односе се на одлуке и на технику суђења, са наглашавањем и добрих и лоших детаља. Исти третман имају и мање искусни и они са дужим ФИВБ-стажом. Са састанка после првог кола бирам следеће:

- Пре почетка загревања на мрежи преконтролишите да ли су капитени потписали записник, јер ако их позовете за време загревања – ометате их, а играчи нарочито не воле кад их судије ометају.
- Кад показујете знак за аут и блок-аут, руке треба да су паралелне и под углом од 90 степени, а длан којим код знака за блок-аут одозго додирујете другу руку, такође треба да је под углом од 90 степени у односу на ту непокретну руку.
- Ако тренер протестује у границама толеранције (коју одређује први судија), први судија не треба да гледа и прихвата изазов тренера (очима, речима...), него треба да се усмери ка давању знака за почетак следећег надигравања.
- Поништавање одлуке ЛС: ако не покажете **негирајући знак кажипрстом** (који је поменут и претходног дана) ка ЛС чију одлуку поништавате, играчи ће наставити да протестују и показују ка том ЛС.
- Дуго, квалитетно надигравање може лако да одвуче пажњу и првог и другог судије у праћењу грешке у нападу играча задње линије.
- Двострука замена: **другог играча који треба да уђе у терен држите на граници зоне за замене све док записничар са обе подигнуте руке не да знак да је први пар администриран**. Ако то не учините - нарочито ако имате спорог записничара - можете лако упасти у конфузију и непотребно продужавање поступка замене.
- Други судија: за време тајм-аута не ширите руке као *body guard* да бисте спречили играче да пре времена уђу у терен – лагани звиждук или окретање ка тој екипи су довољни.
- Други судија не треба да разговара са тренером. Ни о чему! Једини „овлашћени представник који може да преговара“ у име екипе је капитен у игри.
- Излазак из игре дотадашњег капитена у игри: не оптерећујте тренера непотребним питањима, довољно је једном на утакмици сазнати и показати ко је нови капитен у игри (наравно, то важи све док је тај капитен у игри на терену; тек ако он/она изађе, а није се вратио претходно одређени капитен – одредиће се нови, итд). На шта би то личило ако бисмо после сваке промене капитена-средњег блокера са Либером питали тренера ко је капитен у игри...?

Сигуран сам да сте приметили да на овом такмичењу судимо у новој униформи. Произвођач је поново „Микаса“, а чули смо да ће то бити униформа само за ово такмичење, Светски куп. Боље је да је тако, јер све судије мисле да униформу треба дорадити. Свака промена има и добре и лоше последице, зависи с које стране се гледа – тако је и са овом: добро је што не може да вам се деси да на утакмицу не

понесете каиш јер се панталоне везују „на учкур“; добро је примљен и дизајн и чињеница да ни мајицу ни панталоне не треба пеглати; с друге стране, материјал је дебео и са превише синтетике, тако да вам не гине знојење чак и кад сте резервни судија (проверено вечерас, на утакмици у три сета...).

Утакмице репрезентације Јапана имају различит протокол пре почетка, технички тајм-аути трају 90 секунди, а пауза између другог и трећег сета 10 минута. До сада сам два пута био делегиран за утакмице домаћина, а и у недељу ћу. Пошто нам је свлачионица далеко и да би се дошло до ње треба да се пробијеш кроз буљуке симпатично гладних и жедних Јапанаца, прво вече сам одмах по изласку из сале пробао да уђем у тоалет, али то није било могуће због велике гужве. Одлучих да прошетам до паркића, одмах близу излаза из сале, где сам сео на клупу да удахнем свеж ваздух и сачекам да прође гужва. Кад сам проценио да се ближи време кад треба да се вратим, устао сам и запутио се ка тоалету. Тамо опет гужва! Шта ћу – куд ћу, узех пиштаљку и звизнух из све снаге изговоривши пар пута „симасен“ (молим вас). Неки се насмејаше, а већина остаде у чуду док сам реметио дугачак ред (то је у Јапану крајње незамислива ситуација). Наравоученије је примењено колико вечерас, па сам све припремне радње обавио благовремено...

Други поздрав из Хирошиме,

Дејан Јовановић

Понедељак, 7. новембар

Данас је први слободан дан после почетка такмичења. Ипак, састанак је одржан, а почео је нешто раније, у 8,15, зато што смо у 9,00 имали заказан полазак аутобуса који ће нас одвести у занимљиву посету.

Прва три дана Светског купа у Хирошими су протекла у најбољем реду у погледу суђења, чули смо на састанку. Са јучерашњег и јутрошњег састанка издвајам следеће:

- Ваше оклевање као првог судије по правилу даје шансу тренеру да упути понеки протест после ваше одлуке.
- Не заборавите да ношена лопта постоји и приликом блокирања.
- **Ако приликом вишеструке замене један од играча који треба да уђу у терен не стоји близу зоне за замене, а други судија то не види или не реагује, Први судија у тој ситуацији такође може да одбије такву замену – без последица по екипу.**
- Ако играч веома брзо руком реагује на неконтролисано одбијену лопту, не треба журити са досуђивањем „прљаве“ лопте.
- Ни други судија не треба да се сагиње док прати лопту. Да би боље видео/видела треба да се измакне уназад.
- Други судија треба да има пуну концентрацију да би заузео одговарајућу позицију приликом праћења лопте која се креће око антене са његове/њене стране: потребно је и склонити се са пута играчу који покушава да спасе лопту кад треба и стати иза играча који јако продужену трећу лопту покушава да пошаље кроз простор за прелаз лопте. Ако имате ЛС на утакмици – узмите их у обзир код процене да ли је лопта била „ван антене“.
- Приликом кретања лево-десно кад сте други судија, бежите од стуба!
- Блок играча задње линије је лакше видљив за другог судију, јер други судија боље прати кретање играча.

Данас смо, сви ФИВБ званичници, посетили музеј у кругу фабрике „Мазда“, фабрику лопти „Микаса“ и Меморијални парк и музеј у Хирошими. Било је заиста узбудљиво.

У „Мазди“ смо сазнали да је то трећа/четврта јапанска аутомобилска компанија по броју произведених аутомобила (највећа је „Тојота“, следи „Хонда“, „Мазда“ је на итом нивоу као „Нисан“, а иза њих је „Мицубиши“). За производњу једног аутомобила треба им 15 сати, у једној смени ради само 500 радника јер је доста процеса роботизовано и – сваки запослени на посао долази „Маздом“, чак и они са врха менаџмента. Видели смо ауто који ће тржишту бити понуђен половином идуће године, са безинским мотором којим ћете са литром горива моћи да пређете 32 км, коа и пар модела са водониковим мотором.

У „Маздином“ музеју у Хирошими

Увек сам се питао како је могуће направити тако округлу и лепу лопту као што је MVP200 а да се не види ниједан шав. После данашње посете „Микасиној“ фабрици лопти (имају они више фабрика друге опреме у разним деловима света) нешто ми је малко јасније. Наиме, провели су нас кроз неколико сегмената производног процеса где смо могли да видимо мануелне поступке (иначе, цео процес је аутоматизован, али су због јаснијег увида за нас госте приказали ручни поступак). Тешко да бих нешто умео да објасним, па ћу вам показати неколико фотографија. Увече смо били гости „Микасе“ на прелепој двочасовној вечери која је била зачињена и представом једног од неколико праваца традиционалног јапанског позоришта.

У Меморијалном центру (парк и музеј) нисам био први пут и опет нисам остао равнодушан. Тужна је прича, па је нећу начињати. Написаћу само толико да је данас био радни дан а да сам видео десетине аутобса паркираних у околини комплекса који су чекали да обилазак заврше посетиоци, углавном униформисани ђаци основних и средњих школа.

Зграда од цигала коју су Јапанци одлучили да буде сачувана као опомена будућим генерацијама

Сутра је нови, четврти такмичарски дан. Судићу као први судија јутарњу утакмицу Кина – Доминиканска Република (у 11,10 по јапанском, односно у 3,10 по „српском“ времену).

Трећи поздрав из Хирошима,
Дејан Јовановић

Четвртак, 10. новембар

Пет од 11 такмичарских дана је за нама, данас је дан за „селидбу“. Наше играчице су јутрос рано заједно са осталима из групе „Б“ кренуле авионом за Сапоро на крајњем северу Јапана, а екипе које припадају групи „А“ путују аутобусом два – два и по сата до Окајаме. Ми, директор такмичења Боричић и четворо међународних судија, били смо мало боље среће у погледу спавања, јер смо из хотела кренули у 9,30. У Окајаму смо стигли нешто пре 12,00, успут смо застали на 15 минута. Овај град је северосточно од Хирошима, која нам је остала у заиста лепој успомени и због успешног суђења, али и због хотела на обали мора, лепог времена, наравно љубазних домаћина... Од Окајаме, која је малко увучена у копно највећег јапанског острва Хоншу, до Токија има још отприлике три пута као од Хирошима до Окајаме. Надам се да ћемо путовати авионом...

Јучерашњи састанак почео је читањем тачних одговора на добро урађене тестове. Резултати нису саопштени јавно, али смо своје тестове добили „за успомену“ Свако је читао одговоре на она питања која није добро урадио. Од 100 поена имао сам 98,4.

Ништа се битније ново у односу на претходне састанке није чуло на последње одржаном у Хирошими, највећи број замерки односи се на реакције у случају двоструке замене. Проблеми долазе отуда што само судије знају да један пар играча треба да се администрира док други пар треба да сачека да записничар подигне обе руке за тај први пар. Како објаснити играчима који су нестрпљиви и желе што пре да уђу у терен, да треба да сачекају...?

На позив председника ЦЕВ Мајера, који је на Светском купу 2011 за жене председник Контролног комитета, заједно са Карин Захорцовом јуче поподне сам био на састанку са представницима „Микасе“ који су задужени за судијску униформу. Пренели смо им судијска искуства са коришћењем униформе коју сте видели на горњим сликама (мајица је урађена са мушким и женским кројем), а која ће, највероватније, бити измењена за следећа ФИВБ-такмичења. Да ли ће и када судијска униформа измењеног дизајна постати обавезна за све међународне судије – о томе није било речи на јучерашњем састанку. Разговарали смо о материјалу, линији панталона, употреби каиша, изгледу џепова, дизајну, мушком и женском кроју мајица..

Протокол је прилично дугачак, али о времену брину људи из Фуџи ТВ

Униформе: сад и никад више овакве?

Данас имамо опет теоријску и практичну клинику, сада са новим поставама записничара, линијских судија и помоћника око терена. Такмичење се наставља сутра.

Четврти поздрав из Јапана а први из Окајама,
Дејан Јовановић

Недеља, 13. новембар

Последњи је такмичарски дан у Окајама, сутра рано ујутро (буђење у 5,00...) летимо за Токио. У оовом граду баш и није нешто прштало од одбојке, до сад је била само једна добра и мало јача утакмица у којој су Немеце успеле да изгубе од Доминиканки. Три судијска састанка смо имали у Окајама, трајали су по око пола сата. Први је почео само читањем резултата теста који су имале судије из оне друге групе, без читања тачних одговора (којих је било у распону од 80 до 100%). Ево шта сам издвојио са три судијска састанка у Окајама:

- Водите рачуна о томе да треба да изгледате самоуверено док доносите своје одлуке.
- Контакт-тачка код одигравања изнад мреже је опредељујућа за досуђивање прелаза преко мреже у противнички простор: ако дизач или нападач додирују лопту изнад мреже у противничком простору, мора се досудити прелаз.
- Ако на утакмици имате скупљаче лопти, играче треба опомињати да лопту из терена проследи најближем скупљачу. Упућивање лопте кроз противнички терен као последицу има и одуговлачење и могућу провокацију противничке екипе.
- Инсистирајте на томе да играч који је одређен за капитена у игри подигне руку, како би свима у сали, укључујући и њу/његу, било јасно ко је нови капитен у игри.
- Ако сте усмено опоменули играча због мањег прекршаја, немојте после тога у поновљеном случају неспортског понашања да затварате очи, него наставите са санкцијом.
- Негирајући знак кажипрстом приликом поништавања одлуке линијског судије не сме да буде пренаглашен, него дискретан.
- Текст из Правила игре, 22.2.3.1 и 22.2.3.2: „...показује играча који је учинио грешку (ако је неопходно)“ према тумачењу Сергеја Титова у случају првог судије треба примењивати у око 50% ситуација, док у случају другог судије то важи за већину ситуација.
- Помоћни знак за блок-аут: други судија треба да га покаже тек кад је лопта пала, а не пре него што падне.
- Уколико је први судија дао знак за сервис а други судија жели да због неке ситнице опомене клупу (због флашица, стајања играча, распореда седења...), други не треба да употреби пиштаљку, чак ни у најтишем облику, јер то води ка деконцентрацији играча и могућој конфузији – неће „свет пропасти“ ако једно надигравање прође а да није све на клупи у беспрекорном поретку...)
- Код уписивања неоснованог захтева, други судија је „командант параде“, записничар нема право самосталног уписивања, други судија треба да му то каже и одобри.

- Свака изузетна ситуација на терену треба да буде уписана у записнику (нпр. играч је повређен током игре и замењен регуларном заменом: ако је осигуран, једини документ којим може да докаже да се повредио на утакмици је записник!)

Практично најзанимљивији детаљ у претходна два такмичарског дана у Окајама забележен је синоћ на трећој утакмици: у паузи између првог и другог сета зачула се рођенданска песма и дечак и девојчица у одбојкашкој опреми предали су букет цвећа председнику ФИВБ Веју. Кад се после ове симпатичне церемоније директор такмичења Боричић руковао са једним од главних организатора-домаћина, било је јасно ко је то осмислио и предложио...

Јутрос се десила крајње неуобичајена ствар, посебно за Јапан: судијском састанку није присуствовао судијски менаџер, али то, наравно, није нарушило добру атмосферу и општи утисак о изванредној организацији такмичења.

Јуче сам два пута био резервни судија, свако у овој групи је по једном у тој ситуацији а дужност се обавља на првој и трећој утакмици програма, тако да од туризма тог дана нема ништа. Вечерас у 18,30 (10,30 по српском) судићу као први судија утакмицу Доминикана – САД.

Пети поздрав из Јапана, други из Окајаме,
Дејан Јовановић

Петак, 18. новембар

Дође и последњи дан Светског купа за жене, чија се последња фаза игра у Токију. Јуче и данас одржана су последња два судијска састанка, заједничка за свих 16 судија и четири члана Судијске комисије. Суђење је током целог такмичења било добро, без неких посебних проблема. Мање искусне судије су добијале „лакше“ утакмице и користиле прилику за стицање искуства, храбрости, савладавање бројних детаља у суђењу који су неопходни да бисте изборили право да добијете позив и за следеће ФИВБ такмичење. У те детаље спадају и следећи које сам издвојио са последња два судијска састанка:

- Разговори са представницима екипа нису пожељни ни пре ни после утакмице – у таквим ситуацијама представници друге екипе по правилу сматрају да се нешто договарате и да су они оштећени тим вашим нефер поступком.
- Размишљате ли током утакмице о томе да ли је ваш звиждук адекватан?
- Не објашњавајте своју одлуку додатним изразима лица или мимиком – звиждук и судијски знак су сасвим довољни.
- На такмичењима највишег ранга не смете пропустити очигледну прилику дас досудите „прљаву“ или дуплу лопту.
- Ако због мањег прекршаја опомињете тренера или играча, немојте да одуговлачите: кратко и јасно ставите до знања да се даље неспортско понашање неће толерисати.

- Ако се тренер не понаша како треба, морате одмах показати „ко је газда“ на терену. Чим тренер схвати да је судија одлучан у томе да неће толерисати недисциплину, престаје са протестима. Ако не престане – доделите санкцију, то је предвиђено Правилима игре!
- Будите спремни на то да, ако сте погрешно проценили ситуацију и без оправдања прекинули игру, покажете храброст и досудите „мртву лопту“.
- У реду је да се пониште сопствене одлуке, али није добро претеривати (једна таква одлука на утакмици је оптималан број).
- **За опомену тренеру/званичном лицу/играчу на клупи због мањег прекршаја није неопходно позвати капитена у игри и замолити га да оде до тренера, званичног лица или играча на клупи и опомене га, јер се тако прави одуговлачење. Довољно је погледати у тренера, званично лице или играча на клупи и јасним знаком руком који значи крај показати према тој особи.**
- Други судија, како пише у тексту Правила игре, „следи првог судију понављајући званичне знаке руком“. Дакле, погрешно је и показивати знаке пре и показивати их истовремено са знаковима првог судије.
- Ротациона грешка: други судија треба да оде до записничара и увери се да је учињена грешка и, пошто се уверио, судијским знаком покаже знак за ротациону грешку и да је играч са бројем X требало да буде у позицији 1 – како би свима било јасно о чему се ради.
- Опасно је ако касните са звиждуком за прелаз средње линије – нико вам неће веровати да је била грешка јер сте је досудили кад никога није било близу средње линије.
- Кад други судија жели да обавести тренера о 2. тајм-ауту или 5/6. замени, довољно је да једном звизне и покаже према тренеру и клупи. Ако тренер није заинтересован да то прихвати – то је његов/њен проблем. Ви само покажите своје – то је довољно (има тренера, као нпр. тренер Немица Гвидети, који намерно не желе да уваже сигнализацију другог судије, јер на тај начин може да добије још неколико секунди предаха за своју екипу којој у тим тренуцима не иде најбоље).
- **Други судија: на почетку сета, кад треба да проверите да ли су у терену сви играчи који су уписани на листићу за поставу, ако приметите да нешто није у реду, не треба ви да распоређујете играче, него позовите капитена у игри и покажите му/јој која је почетна позиција играча. Објашњење: све чешће екипе из тактичких разлога намерно праве забуну на почетку сета, па ако ви распоређујете играче – срушићете им тактичку замку. Ваше је да проверите да ли су сви играчи у терену и да досудите позициону грешку ако постоји.**

Стара препорука свим судијама које учествују на неком међународном такмичењу, на коју су и мени старије колеге из Србије скренуле пажњу одмах на почетку међународне каријере: на заказаном месту увек се појавите најкасније пет минута пре заказаног времена!

Јуче сам био похваљен што сам у два наврата као први судија променио своју одлуку (у оба случаја због ЛС – једном сам уважио ЛС па променио на основу реакције играчица обе екипе, а други пут ЛС који није био најближи путањи лопте није показао блок-аут после надигравања, па сам опет после реакције играчица

питао и она је климнула главом да је видела блок). Ипак, напоменуто је да одлуке првог судије треба да су добро засноване.

Синоћ сам као други судија радио на утамици Јапан – Немачка. У лудилу од утакмице, десила се занимљива ствар: док сам био окренут ка тренеру Немачке и питао га ко је нови капитен у игри, записничар је притиснуо сирену и Јапанке су направиле замену тако брзо да нисам успео ни да дођем близу стуба. Кад сам видео да нема шанси да „допринесем“ поступку замене, опет сам се окренуо ка немачком тренеру и наставио дијалог око новог капитена у игри. Наравно, добио сам због тога два негативна поена, али сам истовремено био срећан што је поступак изведен на најбољи начин и без мене. Ту сам радост касније на вечери поделио са осталим судијама, уз неколико додатака због којих се за нашим столом вршило од смеха.

Иначе, та утакмица је завршена резултатом 15:12 у последњем сету за Јапанке, а 15. поен су освојиле тако што је на крају дугог надигравања њихов смечер из зоне 4 кроз „мушки“ ударила лопту која је једва прошла кроз узан простор између немачког блока са рукама пребаченим преко и антене и пала по дугачкој паралели. Први судија (Захорцова, која је изванредно водила утакмицу) била је заклоњена, ја такође нисам видео где је лопта пала, ЛС је одмах и одлучно показао унутра, мада су се Немци врло побунили. Надигравање је додељено Јапанкама. У разговорима после утакмице нико од присутних судија које су гледале иза мене, није могао да се закуне где је лопта пала. О том надигравању није било речи на јутрошњем састанку.

И тако, ето, дође и крај овом Светском купу. Вечерас ћу судити као други судија утакмицу Јапан – САД, заједно са Зеновичем. Моје оцене од стране контролора суђења са њиховим коментарима прилажем на крају.

Срби, пред састанак уочи последње фазе Светског купа у Токију

Уз захвалност на праћењу свима који су отварали овај фајл,

шести поздрав из Јапана, а први и последњи из Токија,
Дејан Јовановић

P.S: Уместо увода у оно што ће нам са Светског купа 2011. за мушкарце јављати Зорица Бјелић, дајем овом приликом на увид наводе из једног од емајлова које смо Зорица и ја размењивали ових дана. Знате већ од раније да смо вам скретали пажњу да се на многим такмичењима за исте ситуације дају различита тумачења. Ништа се ту не мења ни данас, а добар судија ће се на крају определити и судити по свом осећају и неће марити за контролора суђења (ако га има). Ево шта је Зорица написала:

*„Као што и сам знаш, убише нас ова два дана са састанцима и клиникама и наравно да је много тога другачије од онога што си ти писао у свом извештају, тако да ја нећу одавде да информишем људе, да не стварам забуну, осим кад буде нешто стварно интересантно и корисно. Овде линијаши треба да покажу **три** пута код додира антене и грешке сервера ако нагази линију; 1. судија не треба да показује знаком ни замену ни Т-А, а данас смо се договорили да ако Либеро дигне из предње линије изнад горње ивице мреже, а играч такву лопту отпуца, онда треба показати као грешку у нападу играча задње линије и показати на Либера.“*

Utakmica	I/II	Kontrolor	Težina	Ocena	Opis grešaka
ITA – JPN 3:1	I	G. Kraus	Srednja	VG - 96	Nedosuđena nošena. Napad igrača zadnje linije iz prednje zone.
CHN-JPN 3:2	II	G. Kraus	Teška	VG - 96	Dodir mreže od blokera je zadatak II sudije. Višestruke zamene nisu dobro administrirane
CHN – DOM 3:1	I	G. Kraus	Srednja	VG - 96	Dupla lopta kineskog dizača. Dodir bloka igračice DOM
DOM – KEN 3:1	II	L. Herpai	Laka	VG - 96	Udalji se više od stuba dok pokazuješ znake. Dodir mreže u 4. setu
DOM – USA 0:3	I	L. Herpai	Laka	VG - 99	Upotrebi jasniji body language u teškoj situaciji (I set, 20-24)
ITA – GER 3:2	I	S. Titov	Teška	VG – 98	Detalji (nejednaka dužina čarapa). Odluke 1. sudije treba da su dobro zasnovane, da se ne bi poništavale (dva puta)
JPN – GER 3:2	II	L. Herpai	Teška	VG - 96	Ne zaboravi da pitas ko je novi kapiten u igri (GER). Ti treba da odobriš svaku zamenu (IV, JPN, 24:17)
JPN - USA	II	G. Kraus	Srednja	VG - 96	Napad igrača zadnje linije iz prednje linije. Igrač-zamena mora biti spreman blizu zone za zamene